

**ДО  
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДОКЛАД**

**от**

**Велислава Петрова -Чамова – министър на външните работи**

**Относно:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси, приета с Постановление № 333 на Министерския съвет от 2007 г. (обн., ДВ, бр. 3 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2009 г., бр. 18 и 34 от 2010 г., бр. 4 и 70 от 2016 г., бр. 75 от 2018 г., бр. 7 от 2019 г., бр. 62 от 2021 г., бр. 90 от 2025 г. и бр. 38 от 2026 г.)

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане и приемане проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси, приета с Постановление № 333 на Министерския съвет от 2007 г. (обн., ДВ, бр. 3 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2009 г., бр. 18 и 34 от 2010 г., бр. 4 и 70 от 2016 г., бр. 75 от 2018 г., бр. 7 от 2019 г., бр. 62 от 2021 г., бр. 90 от 2025 г. и бр. 38 от 2026 г.), (Тарифа №3).

Общата цел на проекта на Постановление е привеждане на разпоредбите на Тарифа № 3 в съответствие с актуалните икономически реалности, практиката на другите държави членки, промените в паричната система на Република България, осигуряване на финансова устойчивост и правна сигурност.

Първата конкретна цел на проекта на акт е актуализиране на размера на държавната такса по чл. 15, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) за приемане и обработване на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза тип „D“) и привеждането ѝ в съответствие с актуалните икономически реалности и постигане на по-голяма съпоставимост с практиката на другите държави членки.

Визовият режим представлява един от основните инструменти за предварителен контрол по отношение на лицата, които възнамеряват да влязат на територията на страната с цел дългосрочно пребиваване. Чрез него се реализират цели, свързани с: контролирано управление на миграционните процеси и предотвратяване на незаконната миграция; защита на обществения ред и сигурността.

Визовата политика, включително предварителният контрол на граждани на трети държави, кандидатстващи за дългосрочно пребиваване, представлява съществен елемент от миграционната политика и от защитата на обществения ред и сигурността. Поради това определянето на размера на визовата такса следва да бъде разглеждано в

контекста на провеждането на държавна политика в област, която засяга особено важни държавни и обществени интереси.

Виза тип „D“ се издава на чужденец, който желае да се установи продължително или постоянно в Република България, като визата по чл. 15, ал. 1 ЗЧРБ е със срок на валидност до шест месеца и с право на пребиваване до 180 дни.

Издаването на виза тип „D“ не е обикновена административна услуга, тя е инструмент на държавния суверенитет и миграционната политика. Тя има за цел освен да покрие сериозните административни и оперативни разходи по процедурата за издаване на визи и да ограничи необоснования миграционен натиск. Визовата такса има силно изразен регулаторен ефект, като спомага за ограничаване на броя на заявленията, които биха били отхвърлени поради липса на сериозни намерения или необоснованост. Тя действа като естествен филтър срещу недобросъвестни практики и опити за злоупотреба с право.

Размерът на таксата за виза тип „D“ по чл. 15, ал. 1 от ЗЧРБ е определен в Тарифа № 3. Съгласно действащата нормативна уредба, таксата е в размер на 100 евро. Размерът на таксата не е променян от обнародването на Тарифа № 3 в „Държавен вестник“ през 2008г.

Същевременно, таксата за издаване на виза за краткосрочно пребиваване (виза тип „C“), която се определя на ниво Европейски съюз и е единна за всички държави членки, е в размер на 90 евро. Настоящият размер на таксата е определен през 2024 г. на ниво ЕС, като е постигнат баланс между покриване на разходите по обработката на визи и регулаторната функция на визата.

Към днешна дата разликата между таксата за виза тип „C“ и таксата за национална виза тип „D“ е минимална, въпреки че последната предоставя значително по-широки права, включително възможност за пребиваване до 180 дни, както и транзитно преминаване през територията на други държави членки с цел достигане до държавата, издала визата, и служи като задължителна първа стъпка към получаване на продължително, дългосрочно или постоянно пребиваване.

Визата тип „D“ е правен инструмент в системата за контрол на влизането и пребиваването на граждани на трети държави на територията на Република България. Поради това разглеждането на заявленията включва извършване на проверки и преценка на обстоятелства, които имат пряко значение за миграционната политика на държавата, за контрола върху достъпа до територията и за последващото пребиваване на чужденци.

Процедурата по издаване на виза тип „D“ е много по-сложна и ресурсно интензивна в сравнение с тази по издаване на краткосрочните визи. В този процес се извършват задълбочени проверки, междуведомствено съгласуване със службите за административен контрол на чужденците и Държавна агенция „Национална сигурност“, анализ на риска от незаконна миграция, както и проверка на представените документи и обстоятелства, свързани с целта на пребиваване. Тези дейности ангажират значителен административен ресурс – персонал в страната и в задграничните представителства, помещения, оборудване и услуги, особено за разработване, надграждане и поддържане на високотехнологични ИТ системи. Размерът на таксата за виза тип „D“ е определен преди почти две десетилетия, в период на коренно различни икономически реалности и съответно по-ниски материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата.

МВнР извърши проучване на таксите, събирани от другите държави членки на Европейския съюз за издаване на национални визи за дългосрочно пребиваване, което

показва, че средноаритметичната стойност на таксата възлиза на 113 евро. Почти 50 % от държавите са въвели такса от 120 евро или по-висока. В този смисъл, настоящият размер на българската такса е под средното равнище в ЕС. Това несъответствие крие рискове от фискален, административен и миграционен характер.

Визовата такса има и регулаторен ефект, поради което по-ниският ѝ размер спрямо останалите държави от Шенген превръща страната ни в икономически по-привлекателна „входна точка“ за миграционен натиск и опити за злоупотреба с право.

Увеличава се административният натиск върху българските консулски служби и миграционни органи, тъй като по-ниската такса привлича по-голям обем заявления, които биха били отхвърлени, но които също изискват обработка, време и човешки ресурс.

С проекта на акт се предлага размерът на таксата за виза тип „D“ да бъде увеличен с 20%, съответно от 100 евро на 120 евро. Това увеличение е обосновано с оглед материално-техническите и административни разходи по предоставяне на услугата, балансирано с икономическите реалности и постигане на по-голяма съпоставимост с практиката на другите държави членки.

Увеличението няма да засегне членовете на семейства на български граждани, тъй като, съгласно действащата законова уредба, те са освободени от заплащане на визова такса при обработка на заявлението за виза.

Следваща конкретна цел на проекта на акт е прецизиране на чл. 1, ал. 1 от Тарифа № 3 и постигане на правна сигурност, където е регламентирано, че определените с тарифата такси се събират в евро на територията на Република България, с изключение на таксите за визи. Необходимо е разпоредбата да бъде прецизирана, тъй като след замяната на лева с евро като национална валута всички такси на територията на страната се събират в евро, респективно отпадна необходимостта от разграничаване на валутите при събиране на държавни такси в страната. Разпоредбата ще бъде прецизирана и ще бъде регламентирано, че определените с тарифата такси се събират в евро на територията на Република България. По този начин ще бъде постигната правна сигурност и съответствие с действащата валутна система в страната.

Проектът на акт не е свързан с изпълнение на актове на Европейския съюз, поради което не се прилага справка за съответствие с европейското право.

Проектът на акт на Министерския съвет не е свързан с разходването на допълнителни средства от бюджета на Министерство на външните работи за 2025 г., като не са необходими допълнителни разходи/трансфери/ и други плащания за изпълнението на акта. В тази връзка, към предоставените материали е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 на чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Изпълнението на проекта на акт не води до изменение на целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. ключовите индикатори.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на акт, заедно с доклада, частичната предварителна оценка на въздействие и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ към Министерския съвет, са публикувани за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на външните работи, както и на Портала за обществени консултации с 30-дневен срок за обсъждане. Проектът на акт е съгласуван и по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Постъпилите предложения и

становища в рамките на общественото обсъждане и на междуведомственото съгласуване са отразени съгласно приложените справки.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТИНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме представения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Тарифа № 3 за таксите, които се събират за консулско обслужване в системата на Министерството на външните работи по Закона за държавните такси.

**Приложения:**

1. Проект на постановление на Министерския съвет;
2. Одобрена финансова обосновка;
3. Справка за получените съгласувателни становища и справка за отразяване на постъпилите предложения и становища от обществените консултации;
4. Частична предварителна оценка на въздействието и становище на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет;
5. Проект на съобщение за СМО;
6. Електронен носител.

**/П/**

**ВЕЛИСЛАВА ПЕТРОВА -ЧАМОВА  
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ**